

Την εποχή αυτή ο άγιος Μάξιμος είχε διαδραματίσει πρωτεύοντα ρόλο για την συγκρότηση της ορθο-δόξου τοπικής Συνόδου της Ρώμης (649), η οποία κατέδικασε τον Μονοθελητισμό. Για τον λόγο αυτό ευρίσκεται εξόριστος στην Βιζύη της Θράκης. Έχει διακόψει την εκκλησιαστική κοινωνία με τους πατριαρχικούς θρόνους της Ανατολής, επειδή έχουν εκπέσει στην αίρεσι. Η αναφορά του είναι στην ορθο-δοξούσα τότε Ρώμη και στον Ομολογητή άγιο Πάπα Μαρτίνο.

Με σκοπό να μεταβάλλουν την γνώμη του και να τον προσεταιρισθούν, ο επίσκοπος Θεοδόσιος και οι αυτοκρατορικοί απεσταλμένοι τον επισκέπτονται στην Βιζύη και διεξάγουν τον κατωτέρω διάλογο. Ο Άγιος με αταλάντευτη σταθερότητα διακρίνει την αλήθεια από την αίρεσι, το φως από το σκότος, και με γνώμονα την διδασκαλία των αγίων Αποστόλων και Πατέρων ανασκευάζει τα επιχειρήματα των μονοθελητών συνομιλητών του. Είναι συγκινητική η ταπείνωσις του Αγίου που συνοδεύει όλες τους τις εκφράσεις και κινήσεις, ακόμη και την ώρα που η αδικία εναντίον του είναι κατάφωρη. Προφανώς, ο φόβος του Θεού, η σταθερή ομολογία και η αληθινή ταπείνωσις συνιστούν το ιερό τρίπτυχο που χαρακτηρίζει κάθε Ορθόδοξο ομολογία.

Ο διάλογος του αγίου Μαξίμου στον τόπο της εξορίας του με τους συγκλητικούς άρχοντες και με τους επισκόπους της Κωνσταντινουπόλεως είναι ένα κλασικό πλέον κείμενο, στο οποίο φανερώνει τις γνήσια Ορθόδοξες και εκκλησιαστικές προϋποθέσεις του Αγίου και τις αιρετικές και κοσμικές αντίστοιχα των συνομιλητών του.

Παραθέτουμε χαρακτηριστικά αποσπάσματα από αυτόν τον διάλογο, επειδή πιστεύουμε ότι θα βοηθήσει τον λαό του Θεού να αντιληφθή ποιοι είναι σε κάθε εποχή οι εκφρασταί της Πίστεώς του, αλλά και να δώσουμε αφορμές θεολογικής αυτοκριτικής σε όσους λόγω της εκκλησιαστικής τους ευθύνης ευρίσκονται μπροστά σε προφανή κίνδυνο να αθετήσουν και σήμε-ρα την ακρίβεια της αγίας Ορθοδόξου Πίστεως λόγω άλλων σκοπιμοτήτων.

Στις 24 του μηνός Αυγούστου, της 14ης επινεμήσεως που μόλις τώρα πέρασε, επισκέφθηκε τον αββά Μάξιμο στον τόπο της εξορίας του, δηλαδή στο κάστρο της Βιζύης, ο προρρηθείς επίσκοπος Θεοδόσιος, σταλμένος όπως είπε από τον ίδιο τον πατριάρχη της Κωνσταντινουπόλεως Πέτρο. Και μαζί του οι ύπατοι Πάυλος και Θεοδόσιος, σταλμένοι όπως είπαν κι αυτοί από τον βασιλέα. Είχαν μαζί τους, καθώς φαίνε-ται, και τον επίσκοπο Βιζύης. Και λέγει ο Θεοδόσιος ο Επίσκοπος:

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ: Παρακαλούν μέσω ημών ο βασι-λεύς και ο πατριάρχης, να μάθουν από σένα ποια εί-ναι η αιτία που δεν έχεις κοινωνία με τον θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως.

ΜΑΞΙΜΟΣ: Γνωρίζετε τις καινοτομίες που έγιναν από την επινέμησι του περασμένου κύκλου, οι οποίες άρχισαν από την Αλεξάνδρεια με τα εννέα κεφάλαια που εξέθεσε ο Κύρος, αυτός που δεν ξέρω πως έγινε πατριάρχης της πόλεως εκείνης, και που επικυρώθη-καν από τον θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως. Γνωρί-ζετε επίσης και τις άλλες αλλοιώσεις, τις προσθήκες και τις αφαιρέσεις, που έγιναν συνοδικά από τους προεδρεύσαντας στην Εκκλησία των Βυζαντινών. Εν-νοώ τον Σέργιο, τον Πύρρο και τον Παύλο. Και αυτές τις καινοτομίες τις γνωρίζει όλη η οικουμένη. Γι' αυ-τήν την αιτία δεν έχω κοινωνία, ο δούλος σας, με την Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως. Ας αρθούν τα εμπόδια που μπήκαν από τους παραπάνω άνδρες, και μαζί μ' αυτά κι αυτοί που τάβαλαν, όπως είπε ο Θεός: «και τους λίθους εκ της οδού διαρρίψατε» (Ιερεμ. 50, 26). Έτσι, βρίσκοντας την οδό του Ευαγγελίου όπως ήταν πρώτα, λεία και ομαλή και ελεύθερη από κάθε α-κανθώδη αιρετική κακία, θα την βαδίζω χωρίς να μου χρειάζεται καμμία ανθρώπινη προτροπή. Μέχρις ότου όμως οι πατριάρχαι της Κωνσταντινουπόλεως καυχώ-νται για τα τεθέντα εμπόδια και γι' αυτούς που τα έβα-λαν, δεν υπάρχει κανένας λόγος ή τρόπος που να με πείση να έχω κοινωνία με αυτούς.

ΘΕΟΔ.: Μα τι κακό λοιπόν ομολογούμε, ώστε να χωρισθής από την κοινωνία μαζί μας;

ΜΑΞΙΜΟΣ: Επειδή λέγετε ότι ο Θεός και Σωτήρας μας Ιησούς Χριστός έχει μία ενέργεια της Θεότητας και ανθρωπότητός του. Έτσι συγχέετε τον λόγο της θεολογίας με τον λόγο της οικονομίας.

Και πάλι, υιοθετώντας άλλη καινοτομία, αφαιρεί-τε εξ ολοκλήρου όλα τα γνωριστικά και συστατικά (στοιχεία) της θεότητας και ανθρωπότητος του Χρι-στού, θεσπίζοντας με νόμους και τύπους, ότι δεν πρέ-πει να λέγεται γι' Αυτόν, ούτε μία ούτε δύο θελήσεις ή ενέργειες. Αυτό είναι πράγμα ανυπόστατο, διότι οι άγιοι Πατέρες μας διδάσκουν μεγαλοφώνως ότι: «Αυτό που δεν έχει καμμία δύναμι, ούτε υπάρχει ούτε είναι κάτι ούτε έχει καμμία εντελώς θέσι».

ΘΕΟΔ.: Μη παίρνης σαν κύριο δόγμα, αυτό που γίνεται από οικονομία.

ΜΑΞΙΜΟΣ: Αν δεν είναι κύριο δόγμα για όσους το δέ-χονται, για ποιο λόγο με παραδώσατε ανέντιμα σε βάρβαρα και άθρα εθνη; Για ποιο λόγο καταδικάσθη-κα να μένω στη Βιζύη, και οι σύνδουλοί μου, ο ένας στην Πέρβερι κι ο άλλος στην Μεσήμβρια;

Και ποιος πιστός δέχεται την οικονομία που κάνει να σιγήσουν τα λόγια, τα οποία οικονομήσε ο των όλων Θεός να ειπωθούν από τους αποστόλους και τους προφήτας και διδασκάλους; Κι ας ιδούμε, μεγάλε κύ-ριε, σε ποιο κακό καταλήγει το θέμα αυτό, αν το καλο-εξετάσουμε. Διότι ο Θεός έβαλε στην Εκκλησία, πρώ-τον μεν τους αποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, για να καταρτίζονται οι πιστοί, λέγοντας στο Ευαγγέλιο προς τους αποστόλους και μέσω αυτών προς τους μεταγενεστέρους «Ο υμίν λέγω, πάσι λέ-γω», και πάλι «ο δεχόμενος υμάς εμέ δέχεται, και ο α-θετών υμάς, εμέ αθετεί». Είναι λοιπόν φανερό και ανα-ντίρρητο, ότι αυτός που δεν δέχεται τους αποστόλους και τους προφήτας και διδασκάλους και δεν υπολογί-ζει τα λόγια τους, δεν υπολογίζει τον ίδιο το Χριστό.

Ας εξετάσουμε δε και κάτι άλλο. Ο Θεός διάλεξε και κατέστησε αποστόλους, προφήτας και διδασκά-λους, προς τον καταρτισμό των πιστών. Αντίθετα, ο διάβολος διάλεξε και ξεσήκωσε ψευδαποστόλους και ψευδοπροφήτας και ψευδοδιδασκάλους, για να πολε-μηθή και ο παλαιός νόμος και ο ευαγγελικός. Μονα-δικούς δε ψευδαποστόλους και ψευδοπροφήτας και ψευδοδιδασκάλους εννοώ τους αιρετικούς, των ο-ποίων είναι διεστραμμένοι οι λόγοι και οι λογισμοί. Όπως ακριβώς λοιπόν αυτός που δέχεται τους αληθι-νούς αποστόλους και προφήτας και διδασκάλους, δέ-χεται τον Θεό, έτσι και αυτός που δέχεται τους ψευδα-ποστόλους και ψευδοπροφήτας και ψευδοδιδασκά-λους, δέχεται τον διάβολο. Αυτός λοιπόν που βάζει τους αγίους μαζί με τους βδελυρούς και ακαθάρτους αιρετικούς (δεχθήτε τα λόγια μου, λέγω την αλήθεια), προφανώς βάζει στην ίδια μοίρα τον Θεό μαζί με τον διάβολο.

Αν λοιπόν εξετάζοντας τις καινοτομίες που έγι-ναν τώρα στα χρόνια μας, τις βρίσκουμε να έχουν κα-ταντήσει σ' αυτό το πιο ακραίο κακό, προσέξτε μή-πως, ενώ προφασιζόμαστε την ειρήνη, βρεθούμε να νοσούμε και να κηρύττουμε την αποστασία, η οποία θα είναι, κατά τον θείο απόστολο, πρόδρομος της πα-ρουσίας του Αντιχρίστου. Αυτά σας τα είπα χωρίς κανένα δισταγμό, κύριοί μου, για να λυπηθήτε τους ε-αυτούς σας κι εμάς.

Με συμβουλεύετε επίσης να έλθω να κοινωνήσω με την Εκκλησία στην οποία τέτοια κηρύσσονται, ε-νώ έχω άλλα γραμμένα στο βιβλίο της καρδιάς μου, και να γίνω κοινωνός μ' αυτούς που νομίζουν ότι στρέφονται εναντίον του διαβόλου με την βοήθεια του Θεού, ενώ στην πραγματικότητα στρέφονται ενα-ντίον του Θεού; Να μη δώση Ο Θεός, που γεννήθηκε για μένα χωρίς αμαρτία!

Και αφού τους έβαλε μετάνοια, είπε:

ΜΑΞΙΜΟΣ: Οτιδήποτε έχετε διαταγή να κάνετε στο δούλο σας, σας λέγω κάμετέ το. Εγώ πάντως ουδέπο-τε θα γίνω συκοινωνός μ' αυτούς που δέχονται αυτές τις καινοτομίες.

Μόλις τα άκουσαν εκείνοι αυτά, πάγωσαν. Έβαλαν κάτω τα κεφάλια τους και εσιώπησαν για αρκετή ώρα. Σήκωσε κάποια στιγμή το κεφάλι του ο επίσκοπος Θεοδόσιος, κύτταξε προς τον αββά Μάξιμο και είπε:

ΘΕΟΔ.: Σου λέμε λοιπόν εμείς πως, εάν εσύ κοι-νωνήσης, ο δεσπότης μας ο βασιλεύς θα ελαφρύνη τον Τύπο.

ΜΑΞΙΜΟΣ: Η απόστασις που μας χωρίζει είναι ακόμη μεγάλη. Τι θα κάνουμε με το δόγμα του ενός θελήμα-τος που επικυρώθηκε συνοδικά από τον Σέργιο και τον Πύρρο για την αναίρεσι κάθε ενέργειας;

ΘΕΟΔ.: Εκεινο το χαρτί καταστράφηκε και αχρη-στεύθηκε.

ΜΑΞΙΜΟΣ: Το έσβησαν από τους πέτρινους τοίχους, όχι όμως κι από τις νοερές ψυχές. Ας δεχθούν την καταδίκη του που έγινε συνοδικά στην Ρώμη με ευσε-βή δόγματα και κανόνες, και τότε θα λυθή το μεσότοι-χο και δεν θάχουμε ανάγκη από συμβουλές.

ΘΕΟΔ.: Δεν έχει ισχύ η σύνοδος της Ρώμης, γιατί έγινε χωρίς την διαταγή του βασιλέως.

ΜΑΞΙΜΟΣ: Αν οι διαταγές των βασιλέων δίνουν κύ-ρος στις προγενέστερες συνόδους και όχι η ευσεβής πίστις, ας δεχθούν και τις συνόδους που έγιναν ενα-ντίον του ομοουσίου, μια και έγιναν με εντολή των βασιλέων. Και ποιος κανόνας ορίζει να είναι έγκυρες μόνο εκείνες οι σύνοδοι που συνεκλήθησαν με εντολή βασιλέως ή οπωσδήποτε όλες οι σύνοδοι να συγ-καλούνται κατόπιν βασιλικής διαταγής; *Ο ευσεβής κανών της Εκκλησίας γνωρίζει ως άγιες και έγκυρες εκείνες τις συνόδους, τις οποίες διακρίνει η ορθότης των δογμάτων.*

ΘΕΟΔ.: Όπως τα λες είναι· η ορθότης των δογμά-των δίνει κύρος στις συνόδους. Τι λοιπόν; Δεν πρέπει καθόλου να λέμε μία ενέργεια στον Χριστό;

ΜΑΞΙΜΟΣ: Σύμφωνα με την αγία Γραφή και τους α-γίους Πατέρας τίποτα τέτοιο δεν παρελάβαμε να λέμε. Αλλά, όπως ακριβώς παρελάβαμε να πιστεύωμε για το Χριστό δύο φύσεις, αυτές από τις οποίες απαρτίζε-ται, έτσι μας επετράπη να πιστεύω με και να ομολογούμε και τις φυσικές Του θελήσεις και ενέργειες που υπάρχουν καταλλήλως σ' αυτόν, αφού αυτός ο ίδιος είναι εκ φύσεως Θεός μαζί και άνθρωπος.

ΘΕΟΔ.: Πράγματι, κύριε, και εμείς ομολογούμε και τις φύσεις και τις διάφορες ενέργειες, δηλαδή και την θεία και την ανθρωπίνη· και ότι η θεότης του εί-ναι θελητική και η ανθρωπότης του θελητική· επειδή η ψυχή του δεν ήταν χωρίς

θέλησι. Αλλά για να μη χάνουμε τον καιρό μας εδώ, ό,τι κι αν είπαν οι Πατέ-ρες το ομολογώ, και μάλιστα το κάνω και εγγράφως (δηλαδή), δύο φύσεις και δύο θελήματα και δύο ενέρ-γειες. Έλα λοιπόν να κοινωνήσης μαζί μας και να γί-νη η ένωσις.

ΜΑΞΙΜΟΣ: Δέσποτα, δεν τολμώ να δεχθώ εγώ έγγρα-φη συγκατάθεσι από σας γι' αυτό το πράγμα, διότι εί-μαι απλός μοναχός. Αν όμως ο Θεός σας έφερε σε κα-τάνυξι, ώστε να δεχθήτε τους λόγους των αγίων Πατέ-ρων, να ενεργήσετε όπως απαιτούν οι κανόνες. Να στείλετε, δηλαδή, περί τούτου έγγραφο προς τον επί-σκοπο Ρώμης, ο βασιλεύς και ο Πατριάρχης και η πε-ρί αυτόν σύνοδος. Εγώ πάντως ούτε κι αν γίνουν αυ-τά θα κοινωνήσω, επειδή οι αναθεματισθέντες αναφέ-ρονται στην αγία αναφορά. Διότι φοβάμαι το κατά-κριμα του αναθέματος.

ΘΕΟΔ.: Ο Θεός γνωρίζει ότι δεν σε κατηγορώ που φοβάσαι, αλλά ούτε και κανένας άλλος. Για το ό-νομα όμως του Κυρίου, πες μας την γνώμη σου, εάν είναι δυνατόν να γίνη αυτό (δηλ. να αρθή το ανάθεμα ήδη αποθανόντος αιρετικού).

ΜΑΞΙΜΟΣ: Ποια γνώμη μπορώ να σας δώσω γι' αυτό; Πηγαίνετε, ψάξτε να βρήτε αν ποτέ έχει γίνει κάτι τέ-τοιο και ελευθερώθηκε κανείς μετά θάνατον από το έγκλημα για την πίστι, κι από το κατάκριμα που έχει εξαγορευθή εναντίον του. Πρέπει να καταδεχθούν ο βασιλεύς και ο Πατριάρχης να μιμηθούν την συγκα-τάβασι του Θεού· και ο μεν να κάνει παρακλητική κέ-λευσι, ο δε συνοδική δέησι προς τον πάπα της Ρώμης. Χωρίς αμφιβολία, αν βρεθή κάποιος τρόπος εκκλη-σιαστικός που να το επιτρέπη αυτό για την σωστή ομολογία της πίστεως, θα συμφωνήση περί αυτού μαζί σας.

ΘΕΟΔ.: Αυτό θα γίνη οπωσδήποτε· αλλά δος μου τον λόγο σου ότι, εάν στείλουν εμένα, θα έλθης μαζί μου.

ΜΑΞΙΜΟΣ: Δέσποτα, σου είναι πιο συμφέρον να πά-ρης μαζί σου τον σύνδουλό μου που είναι στη Μεσημ-βρία, παρά εμένα. Εκείνος και την γλώσσα γνωρίζει και τον σέβονται πολύ, μια και τόσα χρόνια τιμωρεί-ται για τον Θεό και για την ορθή πίστι που κρατεί ο θρόνος τους.

ΘΕΟΔ.: Έχουμε μεταξύ μας κάτι μικροδιαφορές, και δεν μου είναι τόσο ευχάριστο να πάω μαζί του.

ΜΑΞΙΜΟΣ: Δέσποτα, αφού νομίζετε ότι πρέπει να γίνη αυτό, ας γίνη όπως αποφασίζετε·εγώ σας ακολουθώ όπου θέλετε.

Μετά από αυτό σηκώθηκαν όλοι επάνω χα-ρούμενοι και με δάκρυα στα μάτια. Έβαλαν με-τάνοια και έγινε προσευχή. Και κάθε ένας τους ασπάσθηκε τα άγια

Ευαγγέλια, και τον Τίμιο Σταυρό, και την εικόνα του Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού, και της Δεσποίνης ημών Παναγίας Θεοτόκου της Μητέρας Του, αφού έβαλαν επάνω και τα χέρια τους προς βεβαίωσι των συμφωνηθέντων. Αφού ειπώθηκαν αυτά, ό-ταν ασπάζονταν μεταξύ τους είπε ο ύπατος Θεο-δόσιος:

ΘΕΟΔ.: Να λοιπόν, έγιναν όλα καλά. Άρα γε θα καταδεχθή ο βασιλεύς να κάνη παρακλητική κέλευσι;

ΜΑΞΙΜΟΣ: Οπωσδήποτε θα κάνη, εάν θέλη να είναι μιμητής του Θεού και να ταπεινωθή μαζί Του για την κοινή σωτηρία όλων μας. Ας αναλογισθή ότι, αφού ο Θεός που φύσει σώζει, δεν μας έσωσε παρά αφού με την θέλησί Του ταπεινώθηκε, πώς ο φύσει σωζόμενος άνθρωπος θα σωθή ή θα σώση χωρίς να ταπεινωθή;

Μετά δε την αναχώρησι των παραπάνω αν-δρών, στις 8 του μηνός Σεπτεμβρίου της παρού-σης 15ης ινδικτιώνος, πήγε πάλι ο ύπατος Παύ-λος στη Βιζύη προς τον αββά Μάξιμο, έχοντας μαζί του διαταγή που έλεγε τα εξής: «Παραγγέ-λομε στην ενδοξότητά σου να πας στη Βιζύη και να φέρης τον Μοναχό Μάξιμο με πολλή τιμή και περιποίησι, λόγω της μεγάλης του ηλικίας και της ασθενείας του, και διότι αυτός ανήκει στους προγόνους μας και τους έχει τιμήσει. Και να τον βάλης στο λαμπρό μοναστήρι του Αγίου Θεοδώρου, που βρίσκεται δίπλα στο Βασιλικό παλάτι». Αφού λοιπόν ο ύπατος τον πήρε και τον έβαλε στο προειρημένο μοναστήρι, πήγε να δώση ειδοποίησι.

Την επομένη ημέρα πήγαν προς αυτόν οι πα-τρίκιοι Επιφάνιος και Τρώιλος, με λαμπρό ντύ-σιμο και ύφος, καθώς και ο επίσκοπος Θεοδό-σιος. Συναντήθηκαν με αυτόν στο κατηχουμενείο της Εκκλησίας του ιδίου μοναστηριού. Αφού έγινε ο συνηθισμένος ασπασμός κάθησαν, υπο-χρεώνοντας κι αυτόν να καθήση. Και αρχίζοντας τον λόγο μαζί του ο Τρώιλος είπε:

ΤΡΩΙΛΟΣ: Ο αυτοκράτωρ μας διέταξε να έρθουμε και να σου ανακοινώσουμε την γνώμη που έχει η θεο-στήρικτη βασιλεία του. Αλλά πρώτα πες μας, θα κά-νης την διαταγή του βασιλέως ή δεν θα την κάνης;

Ο Μάξιμος είπε:

ΜΑΞΙΜΟΣ: Κύριε, να ακούσω τι διέταξε η ευσεβής του δύναμις και θά αποκριθώ κατάλληλα· γιατί προς κάτι το άγνωστο ποια απάντησι μπορώ να δώσω;

Ο Τρώιλος επέμενε λέγοντας:

ΤΡΩΙΛ.: Δεν πρόκειται να πούμε τίποτε, εάν δεν μας πης πρώτα, αν θα κάνης ή όχι την διαταγή του βασιλέως.

Και όταν τους είδε να αντιστέκονται και λόγω της καθυστέρησής του να βλέπουν πιο σκληρά και μαζί με τους συνακόλουθούς τους να αποκρίνονται πιο άγρια, ενώ φάνταζαν τα περή-φανα στολίδια των αξιωμάτων τους, απαντώντας ο αββάς Μάξιμος είπε:

ΜΑΞΙΜΟΣ: Αφού δεν θέλετε να πήτε στον δούλο σας την απόφασι του κυρίου και βασιλέως μας, να λοιπόν σας λέω, κι ακούει ο Θεός και οι άγιοι άγγελοι και όλοι εσείς: οτιδήποτε με διατάξη για κάθε πράγμα που καταλύεται και καταστρέφεται σ' αυτόν τον αιώνα, με προθυμία το κάνω.

Και αμέσως ο Τρώιλος είπε:

ΤΡΩΙΛ.: Συγχωρέστε με, αλλά εγώ φεύγω· γιατί αυτός τίποτε δεν πρόκειται να κάνη.

Και αφού έγινε πάρα πολύς θόρυβος και μεγάλη ταραχή και σύγχυσι, τους είπε ο επίσκοπος Θεοδόσιος:

ΘΕΟΔ.: Πείτε του την διαταγή και θα μάθετε την απάντησί του. Διότι, δεν είναι λογικό να φύγουμε, χω-ρίς να πούμε και να ακούσουμε τίποτε.

Τότε ο πατρίκιος Επιφάνιος είπε:

ΕΠΙΦ.: Αυτό σου δηλώνει με μας ο βασιλεύς: «Ε-πειδή η Δύσις και όσοι διαστρέφουν (τα πράγματα) στην Ανατολή αποβλέπουν σε σένα, κι όλοι εξ αιτίας σου ξεσηκώνονται μη θέλοντας να συμφωνήσουν μαζί μας για την πίστι, είτε να σε κατανύξη ο Θεός να κοινωνήσης μαζί μας βάσει του Τύπου που εκθέσαμε. Θα βγούμε τότε εμείς οι ίδιοι στη Χαλκή (πύλη) και θα σε ασπασθούμε, θα σου δώσουμε το χέρι και με κάθε τιμή και δόξα θα σε βάλουμε στην μεγάλη Εκκλησία. Θα στέκεσαι μαζί μας στο μέρος που συνηθίζουν να στέκονται οι βασιλείς. Θα κάνουμε τότε και την σύ-ναξι (Θ. Λειτουργία) και θα κοινωνήσουμε τα άχρα-ντα και ζωοποιά μυστήρια, το ζωοποιό σώμα και αίμα του Χριστού. Θα σε ανακηρύξουμε πατέρα μας· και θα γίνη χαρά όχι μόνο στην φιλόχριστη και βασιλική μας πόλι, αλλά και σ' όλη την οικουμένη. Γιατί γνω-ρίζουμε πολύ καλά ότι, εάν εσύ κοινωνήσης με τον ε-δώ άγιο θρόνο, όλοι θα ενωθούν μαζί μας, αυτοί που εξ αιτίας σου και εξ αιτίας της διδασκαλίας σου απο-σχίσθησαν από την κοινωνία με μας».

Γυρίζοντας τότε προς τον επίσκοπο ο αββάς Μάξιμος του είπε με δάκρυα στα μάτια:

ΜΑΞΙΜΟΣ: Μεγάλε κύριε, όλοι περιμένουμε ημέρα κρίσεως. Αληθινά, ούτε όλη η

δύναμι των ουρανών δεν θα με πείση να το κάνω αυτό. Γιατί, τι θα έχω να απολογηθώ -δεν λέω στο Θεό, αλλά στην συνείδησί μου-, αν για την δόξα των ανθρώπων, που μόνη της δεν έχει καμιά οντότητα, γίνω εξωμότης της πίστεως που σώζει αυτούς που την υπερασπίζονται;

Όταν άκουσαν τα λόγια αυτά, σηκώθηκαν ό-λοι επάνω και γεμάτοι θυμό τον έσπρωξαν, τον τράβηξαν και τον έρριξαν κάτω. Τον γέμισαν μά-λιστα από το κεφάλι ως τα νύχια με φτυσίματα, που η δυσωδία τους παρέμεινε μέχρις ότου πλύ-θηκαν τα ρούχα του. Σηκώθηκε τότε και ο επί-σκοπος και είπε:

ΘΕΟΔ.: Δεν έπρεπε να το κάνετε αυτό. Έπρεπε να ακούσωμε μόνο την απάντησή του και να την αναφέ-ρωμε στον αγαθό μας βασιλέα.

Μόλις τους έπεισε ο επίσκοπος να ησυχά-σουν, κάθησαν πάλι. Με θυμό όμως και αγριότη-τα του είπαν μύριες βρισιές και ακατανόμαστες κατάρες. Τότε του είπε ο Επιφάνιος:

ΕΠΙΦ.: Πες μας λοιπόν κάκιστε λαίμαργε γέρο, μας είπες αυτά τα λόγια θεωρώντας ως αιρετικούς ε-μάς και την πόλι μας και τον βασιλέα; Αληθινά, είμα-στε περισσότερο Χριστιανοί και ορθόδοξοι από σένα. Και ομολογούμε ότι ο Κύριός μας και Θεός έχει και θεϊκή και ανθρώπινη θέλησι και νοερή ψυχή· και ότι κάθε νοερή φύσι οπωσδήποτε έχει εκ φύσεως το θέ-λαιν και το ενεργείν, επειδή ίδιον της ζωής είναι η κί-νησις και ίδιον του νοός η θέλησις. Και γνωρίζουμε ότι είναι θελητικός, όχι μόνο κατά την θεότητα, αλλά και κατά την ανθρωπότητα. Δεν αρνούμαστε επίσης και τις δύο θελήσεις του και ενέργειες.

Και απαντώντας ο αββάς Μάξιμος είπε:

ΜΑΞΙΜΟΣ: Εάν πιστεύετε έτσι, όπως πιστεύουν οι νο-ερές φύσεις και η Εκκλησία του Θεού, πώς εσείς με αναγκάζετε να κοινωνήσω με τον Τύπο, που μόνο την αναίρεσι αυτών έχει;

ΕΠΙΦ.: Αυτό έγινε για οικονομία, για να μη ζημιωθούν οι λαοί μας με τέτοιες λεπτολογίες.

Και απαντώντας ο αββάς Μάξιμος είπε:

ΜΑΞΙΜΟΣ: Συμβαίνει το αντίθετο· κάθε άνθρωπος α-γιάζεται με την ακριβή ομολογία της πίστεως, και όχι με την αναίρεσι που βρίσκεται στον Τύπο.

Και είπε ο Τρώιλος:

ΤΡΩΙΛ.: Και στο παλάτι σου είπαμε, ότι (ο Τύ-πος) δεν ανήρεσε τίποτε, αλλά

διέταξε να κατασιγά-σουν (οι διϊστάμενες απόψεις) για να ειρηνεύσουμε ό-λοι.

Και απαντώντας πάλι ο αββάς Μάξιμος είπε:

ΜΑΞΙΜΟΣ: Η σιωπή των λόγων είναι αναίρεσις των λόγων. Λέγει το Άγιον Πνεύμα μέσω του Προφήτου Δαβίδ: «Ουκ εισί λαλιαί, ουδέ λόγοι, ων ουχί ακούονται αι φωναί αυτών». Άρα λοιπόν ο λόγος που δεν λέγεται, δεν είναι καν λόγος.

Και είπε ο Τρώιλος:

ΤΡΩΙΛ.: Στην καρδιά σου να έχης ό,τι θέλεις, δεν σε εμποδίζει κανείς.

Ο αββάς Μάξιμος απήντησε:

ΜΑΞΙΜΟΣ: Ο Θεός δεν περιώρισε στην καρδιά όλη την σωτηρία, αλλά είπε: «Ο ομολογών με έμπροσθεν των ανθρώπων, ομολογήσω αυτόν έμπροσθεν του Πα-τρός μου του εν ουρανοίς». Και ο θείος Απόστολος διδάσκει ως εξής: «Καρδιά μεν πιστεύεται εις δικαιο-σύνην· στόματι δε ομολογείται εις σωτηρίαν». Αν λοιπόν ο Θεός και οι προφήται και οι απόστολοι του Θεού προτρέπουν να ομολογήται με τους λόγους των Αγίων το μυστήριο, το μεγάλο και φρικτό και σωτή-ριο για όλο τον κόσμο, δεν πρέπει να σιωπήση με κα-νένα τρόπο η φωνή που κηρύττει αυτό, για να μη κιν-δυνεύση η σωτηρία των σιωπώντων.

Και απαντώντας ο Επιφάνιος με πολύ άγριο τρόπο είπε:

ΕΠΙΦ.: Υπέγραψες στον λίβελλο;

Και είπε ο αββάς Μάξιμος:

ΜΑΞΙΜΟΣ: Ναι υπέγραψα.

ΕΠΙΦ.: Και πώς τόλμησες να υπογράψης και να αναθεματίσης αυτούς που ομολογούν και πιστεύουν ό-πως οι νοερές φύσεις και η καθολική Εκκλησία; Α-ληθινά με δική μου πρότασι θα σε πάμε στην πόλι, θα σε στήσουμε δεμένο στην αγορά και θα φέρουμε τους μίμους, άνδρες και γυναίκες, και τις πιο διάσημες πόρνες και όλο το λαό, για να χτυπήση και φτύση κα-θένας και καθεμιά τους το πρόσωπό σου.

Απαντώντας σ' αυτά ο αββάς Μάξιμος είπε:

ΜΑΞΙΜΟΣ: Ας γίνη όπως είπατε, εάν αναθεματίσαμε αυτούς που ομολογούν ότι ο Κύριος έχει δύο φύσεις, και τις κατάλληλες σ' αυτόν δύο φυσικές θελήσεις και ενέργειες, και ότι είναι εκ φύσεως αληθινός Θεός και άνθρωπος. Διάβασε, δέσποτα, τα πρακτικά και τον λίβελλο, και εάν βρήτε αυτά που είπατε, κάμετε ό,τι

σκέπτεσθε.

Μετά από αυτά τον ωδήγησαν στην Κωνσταντινούπολι και έβγαλαν απόφασι εναντίον τους. Ανεθεμάτισαν και κατεδίκασαν τον εν αγίοις Μάξιμο, τον μακάριο μαθητή του Αναστάσιο, τον αγιώτατο πάπα Μαρτίνο, τον άγιο Σωφρόνιο πατριάρχη Ιεροσολύμων, και όλους τους ορθοδόξους και ομοφρονούντας μ' αυτούς. Έπειτα έφεραν και τον άλλο μακάριο Αναστάσιο. Αφού χρησιμοποίησαν και γι' αυτόν τα ίδια αναθέματα και βρισιές, τους παρέδωσαν στους άρχοντες λέγοντας: Αποφασίζουμε να σας παραλάβη αμέσως ο πανεύφημος έπαρχός μας, που είναι δω, στο πολυάνθρωπο ανάκτορό του. Να σας χτυπήση με νεύρα στα μετάφρενα (τον Μάξιμο, Αναστάσιο και Αναστάσιο), και να αποκόψη από την ρίζα το όργανο της ακολασίας σας, δηλαδή την βλάσφημη γλώσσα σας, του Μαξίμου, Αναστασίου και Αναστασίου. Στη συνέχεια να κόψη με σιδερένιο μαχαίρι και την ταραχώδη δεξιά που υπηρέτησε τον βλάσφημο λογισμό σας. Μόλις δε σας αποστερήσουν αυτά τα βδελυκτά μέλη, να τα κρεμάσουν πάνω σας και να σας περιφέρουν στα δώδεκα τμήματα της βασιλίδος των πόλεων. Κατόπιν να σας παραδώση σε ισόβια εξορία και ταυτόχρονα συνεχή φρούρησι, έτσι που συνεχώς και για όλο το χρόνο της ζωής σας να οδύρεσθε για τα βλάσφημα σφάλματά σας. Γιατί η κατάρα που εφεύρατε εναντίον μας, επέπεσε πάνω στα κεφάλια σας.

Τότε λοιπόν τους πήρε ο έπαρχος και τους τιμώρησε κόβοντας τα μέλη τους. Τέλος τους περιέφερε σ' όλη την πόλι και τους εξώρισε στην Λαζική.

(Από το τεύχος 21 του έτους 1996 του περιοδικού Ο Ο-ΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, σελίς 6-20).

Πηγή:impantokratoros.gr